

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Neuvotteleva virkamies

Suvi Ruuska

Muistio

20.4.2021

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN LAKISÄÄTEISISTÄ HOITOVAATIMUKSISTA SEKÄ NIIDEN JA HYVÄN MAATALOUDEN JA YMPÄRISTÖN VAATIMUSTEN NOUDATTAMISEN VALVONNASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN LIITTEEN 2 MUUTTAMISESTA

1. Yleistä

Lainsäädäntö

Euroopan unionin suorien tukien järjestelmän sekä eräiden maaseudun kehittämissuunnitelmien perusteella maksettavien maataloustukien ehtoina on noudatettava täydentäviä ehtoja, joihin kuuluvat lakisääteiset hoitovaatimukset sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset.

Täydentävistä ehdoista säädetään yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 (*horisontaaliasetus*) 91—95 artiklassa sekä liitteessä II. Lakisääteiset hoitovaatimukset ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset koskevat seuraavia aloja:

- a) ympäristö, ilmastomuutos ja maan hyvä maatalouskunto;
- b) kansanterveys sekä eläinten ja kasvien terveys;
- c) eläinten hyvinvointi.

Horisontaaliasetuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaan täydentävien ehtojen säännöt ovat kansallisella tasolla vahvistetut horisontaaliasetuksen liitteessä II luetellut unionin lainsäädännön mukaiset lakisääteiset hoitovaatimukset. Horisontaaliasetuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaan lakisääteisiin hoitovaatimukseen liittyviä säännöksiä sovelletaan niiden voimassa olevassa muodossa, ja kun on kyse direktiiveistä, sellaisina kuin jäsenvaltiot ovat panneet ne täytäntöön.

Horisontaaliasetuksen nojalla on annettu seuraavat säädökset:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annettu komission delegoitu asetus (EU) N:o 640/2014;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 809/2014.

Horisontaaliasetuksessa ja edellä mainituissa komission antamissa asetuksissa säädetään täydentävien ehtojen noudattamisen valvonnasta sekä ehtojen laiminlyöntiin liittyvistä seuraamuksista.

Täydentäviä ehtoja koskevien säännösten kansallista täytäntöönpanoa koskee Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain (193/2013) 4 §, johon sisältyvän asetuksenantovaltuuden mukaan täydentävistä ehdoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Täydentävien ehtojen valvonnan suorittamisesta säädetään unionin lainsäädännön lisäksi maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013). Laissa säädetään muun muassa valvonnan suorittavista viranomaisista. Täydentävien ehtojen noudattaminen on edellytyksenä myös tiettyjen eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetussa laissa (1360/2014) säädettyjen tukien saannille. Myös mainitun lain 4 §:n 5 momenttiin sisältyy valtuus säätää ehdoista tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Edellä mainittujen lakien nojalla on annettu valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta (7/2015). Asetuksen liitteissä 1 - 3 yksilöidään horisontaaliasetuksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisesti Suomessa noudatettava täydentävien ehtojen sääntöjen kokonaisuus, joka sisältää suoraan sovellettavia EU-asetusten säännöksiä, eräitä sellaisia näiden säännösten kansallisia täytäntöönpanosäännöksiä, jotka ovat olennaisia EU-säännöksen vaatimuksen soveltamiseksi, sekä kansallisia direktiivien täytäntöönpanosäännöksiä.

Ehdotettu muutos

Täydentävien ehtojen lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen liitettä 2 kansanterveyttä, eläinten terveyttä ja kasvien terveyttä koskevista lakisääteisistä hoitovaatimuksista ehdotetaan muutettavaksi. Liitettä 2 ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä otettaisiin huomioon kansallisessa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, jotka liittyvät elintarvikehygieniaan ja eläintauteihin.

2. Perustelut

Liite 2

Asetuksen liitettä 2 kansanterveyttä, eläinten terveyttä ja kasvien terveyttä koskevista lakisääteisistä hoitovaatimuksista ehdotetaan muutettavaksi hoitovaatimusten 4 ja 9 osalta.

Hoitovaatimuksen 4 osalta on nykyisessä säädöksessä viitattu muun muassa elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen (1368/2011). Koska kyseinen asetus on kumottu, liitteeseen päivitetäisiin viittaus uuteen elintarvikehygieniasta annettuun maa- ja metsätalousministeriön asetukseen (318/2021). Lakisääteisenä hoitovaatimuksena noudatettaisiin edellä mainitun asetuksen 6 §:ää, jossa säädetään alkutuotannon kirjausten säilytysajasta.

Hoitovaatimuksen 9 osalta nykyisessä säädöksessä on viitattu eläintautilakiin (441/2013). Koska edellä mainittu laki on kumottu eläintautilailla (76/2021), muutettaisiin viittaus koskemaan nykyisin voimassa olevaa lakia. Lakisääteisenä hoitovaatimuksena noudatettaisiin edellä mainitun lain 19 ja 21 §:ää sekä 36 §:n ja siinä mainittujen Euroopan unionin säännösten nojalla tehtyjä päätöksiä tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden leviämisen estämiseksi tai torjumiseksi.

Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 3.5.2021.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Asetusehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia valtion talousarvioon.

4. Lausunnot

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, aluehallintovirastoilta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Suomen Eläinlääkäriliitto ry:ltä, Eläinsuojeluliitto Animalia ry:ltä ja SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:ltä.

Lausunnon antoi ympäristöministeriö, jolla ei ollut lausuttavaa asetusmuutoksesta.

5. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian vähäisen yleisen merkityksen vuoksi.